No. 6. **1841.**

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 14 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Januarij.

Heden heeft de president van den raad voor de laatste maal zich in den boezem der commissie voor het ontwerp tot versterking van de hoofdstad begeven; morgen zal haar het rapport door den heer *Thiers* worden medegedeeld en maandag hetzelve in de kamer worden voorgedragen. Omtrent den loop van den arbeid der commissie en de onderhandelingen tusschen haar en het gouvernement verneemt men, dat het laatstgenoemde reeds in den beginne toegegeven had aan het verlangen der commissie, dat in de wet vermeld wierd dat de versterking van de hoofdstad zoude bestaan in eene omwalling en afzonderlijke forten, en de arbeid aan beide gelijktijdig zouden begonnen worden. Later heeft de commissie besloten om in het ontwerp de plaatsaanduiding der forten op te geven, en de uitgaven voor de versterking in 1841 en 1842, in plaats van de voorgestelde 55 millioenen, op 87 te brengen, en ten derde, de bepalingen voorgedragen betrekkelijk de militaire servituten. Met de laatstgenoemde heeft de regering zich vereenigd, doch geenszins met de aanduiding van de plaats der forten, evenmin als met het verhoogd cijfer, 't welk het voorgedragene finantieel stelsel van den minister *Humann* omver zoude werpen. Het zal nu te bezien staan, in welken zin de kamer gestemd is.

— Gisteren heeft de lijkplegtigheid van den baron *Bignon* plaats gehad; eene groote deputatie van de pairs was er bij tegenwoordig. De slippen van het doodkleed werden gedragen door den heer *Cousin*, den generaal *Marchaud*, den graaf *Daru* en den heer *de Tracy*. Het lijk zal naar het landgoed des heeren *Bignon* in het departement Eure worden overgebragt.

— Tijdens de generaal *Allard* de laatste maal in Frankrijk uit Lahore kwam, had hij een zijner zonen, die tevens een aangenomen zoon van *Runjet Sing* was medegebragt en in een instituut van opvoeding geplaatst. Deze jonge mensch, die in zijne jeugd een speelgenoot van *Shere Sing* was, wil zich thans naar Lahore begeven om er zijn fortuin bij den nieuwen regeerder te beproeven.

— Uit Foix, in het departement Arriège, wordt van het begin dezer maand geschreven, dat er troepen van het garnizoen naar het naburige Pamiers waren getrokken en ook de prefect zich derwaarts begeven had, om den onwil der spaansche karlistische uitgewekenen te beteugelen. Sedert namelijk het spaansch gouvernement een decreet van amnestie heeft uitgevaardigd, heeft het fransch gouvernement met het begin dezes jaars opgehouden den tot dus ver verstrekten onderstand te verleenen. De vlugtelingen toonen zich daarover ontevreden en zijn weinig gezind om in Spanje terug te keeren, uit wantrouwen in de goede trouw van het tegenwoordig spaansch bestuur; van daar de aanleiding tot onlusten, die echter door de vermanende toespraak van den prefect spoedig gedempt werden. De toestand dier lieden is intusschen uiterst beklagenswaardig. Uit Foix schrijft men: dat troepen dier lieden van 12 of 15 personen, soldaten, grijsaards vrouwen en kinderen, de straten rondliepen, naauwelijks een stuk kleeding om het lijf hebbende en de openbare mededeelzaamheid om een stuk brood tot levensonderhoud inroepende.

— De *Moniteur* behelst weder een rapport van den maarschalk *Valée*, uit Algiers van den 21sten December, waarin hij als naar gewoonte den toestand van Algerie gunstig afschildert, *Abd-el-Kader* verzwakt en aan geld gebrek lijdende, en met de ontevredenheid zijner stammen te worstelen hebbende. Voorts behelzen deze berigten afzonderlijke rapporten van den kolonel *Cavaignac* te Medeah en den generaal *Lamoricière* te Oran, over voordeelen door dezelve op de Arabieren behaald.

Het ministerieel blad *de Messager* deelde gisteren avond de volgende berigten mede:

» Het gouvernement heeft tijdingen uit Alexandrie van den 24sten December, uit Beyrut van den 7den en uit Damascus van den 8sten dier maand ontvangen:

» In Egypte was niets nieuws. *Ibrahim*-pacha was den 8ste nog te Damascus. Eenige dagen te voren scheen hij gezind om die plaats te ontruimen, maar de strenge koude had hem doen besluiten dat voornemen uit te stellen.

» Den 1sten December hadden zich bij hem gevoegd de terugontboden troepen van Adana, Marash, Orfa en Aleppo, die in strijd met de jongst verspreidde geruchten, hunnen terugtogt ongehinderd hadden voortgezet en, zonder verlies te Damascus waren gekomen. Ten gevolge van deze zamentrekking bevond *Ibrahim* zich aan het hoofd van een leger, 't welk te Damascus zelf op 40,000 man geregelde en 30,000 man ongeregelde troepen geschat werd. De brieven van Beyrut spreken slechts van 35 à 40,000 man.

» In den nacht van den 26 op den 27sten November waren 3000 à 4000 bergbewoners door eenen drusischen chef en door den Emir der Mutualis geleid in Hauran getrokken, om de bevolking in opstand te brengen. *Ibrahim*-pacha was aan het hoofd van 5000 ongeregelde ruiters en een eskadron ten hunnen vervolging opgetrokken, had hen bij het dorp Sussa bereikt en met het zwaard vernield. De gevangenen waren omgebragt, in weerwil van de pogingen om hen te behouden.

» Dit gevecht had een grooten indruk onder de Turken gemaakt die zich ongerust toonden over de voornemens van *Ibrahim*. Men vreesde dat hij eene aanvallende beweging, mogt doen; er waren troepen in de rigting van Damascus gezonden om hem gade te slaan en in toom te houden.

» Ofschoon de desertie in het turksch leger verminderd was, had toch nog een drusische chef van grooten invloed en die vroeger groote diensten aan *Ibrahim*-pacha bewezen had, het egyptisch legerkamp verlaten en was den 26sten November te Beyrut gekomen.

» Het door de Egyptenaars ontruimde gedeelte van Syrie was aan volkomen regeringloosheid en aan wanorde van allerlei aard overgegeven.

» Een geweldige storm had de britsche oorlogschepen verpligt de Syrische kusten te verlaten. De brik *Zebre* was in de golf van Kaiffa verongelukt, de korvet *Pique* was vergaan, een Oostenrijksch korvet had in de haven van *Beyrut* zijne masten verloren. »

— Ter beurze van heden (*9 Januarij*) waren genoteerd: 5 pCt. 111,90; 3 pCt. 77,40; Nap. r. 101,35; Sp. Ardoins 24⅝; Rom. E. 99½.

Van den 10den. De *Moniteur* houdt eene opgaaf van de operatien der fransche bank gedurende het tweede half jaar van 1840. Daaruit blijkt een voordeelig slot van 4,727,783 fr 98 c. De escompteringen, handel-effecten enz. hebben beloopen 459,640,057 fr., de voorschotten op renten en andere operatien 103,719,644 fr.

— De luitenant-generaal graaf *Hulin* is gisteren te Parijs overleden. Hij had den ouderdom van 82 jaren bereikt.

— De heer *Zea Bermadez* is voor eenige dagen van hier naar Rome vertrokken om zich aldaar bij de koningin *Maria Christina* te vervoegen.

— Gisteren heeft men in het *Cirque Olympique*, onder buitengewonen bijval, een nieuw stuk gegeven: *de wensch des keizers* geheeten. Hetzelve is een panorama van het overbrengen van *Napoleon's* asch van St. Helena. Men ziet de plegtige opgraving van de lijkkist, de aankomst te Cherburg, de voorbijvaart te Havre en andere plaatsen aan de Seine, het vervoer van Courbevoie, het gezigt bij den triomfboog de l'Etoile, de komst aan de kerk der Invaliden en de plegtigheden in dit gebouw.

— De correctionele regtbank heeft den heer *Emile de G*[illegible] tot 300 fr. geldboete veroordeeld, wegens beleediging van den heer *Bergeron*, die in het dagblad *la Presse* bij *Darmes* vergeleken [illegible]. Het regtsgeding van dezen laatsten voor het hof der pairs [illegible] in Februarij plaats hebben.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, [illegible]

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den Januarij.

De Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Berlijn heeft den tegenwoordigen franschen minister van buitenlandsche zaken, den heer *Guizot*, tot haar medelid gekozen.

— Te Berlijn zijn in het vorig jaar geboren 10420 kinderen en overleden 9155 personen, derhalve zijn er 1265 personen meer geboren dan overleden.

— In de Pruisische Staats-Courant leest men:

» Volgens een bij de regering ontvangen berigt is den 3den dezer te Frauenburg eene afschuwelijke misdaad gepleegd. De eerwaardige en algemeene geachte bisschop van Ermland, Dr. *von Hatten*, een 78 jarige grijsaard, is op den avond van dien dag tusschen 6 en 7 ure in zijne woning overvallen, vermoord en bestolen, en zijne mede hoog bejaarde huishoudster, die alleen met hem in huis was, doodelijk gewond. Men vond den bisschop met eene groote, door een zwaar en scherp werktuig toegebragte wonde aan het hoofd. In weerwil van de dadelijk door de overheid genomen maatregelen, was het nog niet gelukt, den dader te ontdekken. Er is van hier een politie-beambte naar Koningsberg gezonden om daarin behulpzaam te zijn."

— In bijzondere brieven uit Munster, de tegenwoordige verblijfplaats van den aartsbisschop van Keulen, baron *Doste zu Vischering*, wordt gemeld, dat deze prelaat van regeringswege de vraag gedaan is, of hij genegen zou wezen, om als kardinaal zich te Rome te vestigen, en afstand te doen van zijn aartsbisdom, in welk geval hem door Pruissen een jaargeld van 20,000 thalers verzekerd zou worden; dat de prelaat hierop verklaard heeft, dat hij de beantwoording van deze vraag geheel aan den Paus overliet, en dat daarop de graaf *von Bruhl* naar Rome vertrokken is, om het geschil wegens de kerkelijke aangelegenheden van de Rijnprovincien te beslechten.

— In het jaar 1839 zijn in de geheele Oostenrijksche monarchij, met uitzondering van Hongarije en Zevenbergen, geboren 827,902 kinderen en gestorven 650,339 personen, zijnde alzoo de bevolking met 117,563 personen toegenomen. In Gallicie was deze vermeerdering van bevolking het sterkst, namelijk 49,468 personen.

— De berigten uit Konstantinopel gaan niet verder dan tot den 16den December en behelzen dus geen nader nieuws.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Januarij.

Met de laatste indische brievenmaal heeft men thans alhier berigten ontvangen nopens de expeditie tegen China tot het begin van October, het (reeds over Frankrijk bekende) berigt behelzende van aangeknoopte onderhandelingen tusschen de Chinesche regering en den admiraal *Elliot*. Die vlootvoogd heeft namelijk den 30sten Julij met 5 oorlogschepen, de stoomboot *Madagascar* en 2 transportschepen, de reede van het door de Engelschen veroverde eiland *Chusan* verlaten, en is naar den mond van de rivier *Peiho of Pay*, waaraan Peking ligt, gestevend. Den 9den Augustus liet het britsche smaldeel voor den mond dier rivier het anker vallen. Twee dagen later begaf de admiraal *Elliot*, zich aan boord van de stoomboot *Madagascar*, en voer daarmede de rivier een eind weegs op, verzeld door verscheidene gewapende sloepen. Dat oogenblik was wel geschikt om den britschen volkstrots te streelen. Zoo ver men weet, heeft nog nooit een Europeesch vaartuig zich op de rivier van Peking vertoond. Thans doorkliefde eene britsche stoomboot, een in China nog geheel onbekend vaartuig, het water dier rivier. Die verschijning maakte dan ook eenen diepen indruk. De oevers en de naburige hoogten waren met duizenden Chinezen bedekt, wien de snelle vaart van een groot schip, dat zich zonder zeilen of riemen tegen eenen sterken stroom bewoog, een wonder was. De admiraal liet eene vredevlag waaijen, en er werden dan ook geene vijandelijkheden gepleegd. Toen hij voorbij de forten aan den oever, die, als naar gewoonte zeer slecht gewapend waren, gekomen was, roeide een mandarijn naar de Engelschen toe en nam van hen eenen brief van den admiraal aan den keizer over. Men weet, dat de Chinezen vroeger het aannemen van zulk eenen brief op verscheidene punten aan de zeekust geweigerd hadden. De admiraal liet zeggen dat hij binnen zes dagen antwoord begeerde. Werkelijk ontving hij den zesden dag een brief van 's keizers wege, die echter niet veel meer inhield, dan dat hij nog tien dagen bedenktijd begeerde. De admiraal stond dien bedenktijd toe, en maakte zich dien ten nutte, om met het smaldeel den zeeboezem van Petsche of Pe-che-lee, waarin de rivier van Peking uitloopt, op te nemen en op de daar gelegene eilanden zich van buffels en andere mondbehoeften voor zijne zeelieden te voorzien. — In beide opzigten slaagde hij gelukkig. Bij dien kruistogt heeft de admiraal zich onder anderen met de stoomboot naar het uiteinde van den grooten chineschen muur begeven. In eenen brief van een der engelsche zeelieden op die stoomboot, wordt met geestverrvoering van dit merkwaardig gewrocht der bouwkunst gesproken. De muur, zegt hij, loopt wel een halve (engelsche) mijl lang in zee voort. Aan het strand ligt daar eene groote stad met een fort. Zoo ver ons oog reiken kon, zagen wij den muur zich over de bergen slingeren, waaronder bij gissing van 3000 voeten hoog waren. De muur scheen mij toe overal omstreeks dertig voeten hoog te zijn, en op iederen mijl afstands vertoonde zich daarin een wachttoren.

Na de terugkomst van admiraal *Elliot* voor de rivier van Peking, kwam aldaar een gezant des keizers aan. De Engelschen noemen dezen gezant *Khe-Shan* en zeggen dat hij een groot mandarijn, de derde in rang van geheel het keizerrijk, is. Weldra hadden er nu, zoowel aan wal als op een der schepen, tusschen *Elliot* en *Khe-Shan*, onderhandelingen plaats, doch over den eigenlijken loop daarvan zijn de berigten tegenstrijdig. Het schijnt, dat de Engelschen zoo min mogelijk daarvan hebben willen laten uitlekken. Volgens sommige brieven zou *Elliot* aan wal den Keizer in persoon ontmoet, of wel deze te Peking opgezocht hebben; doch een en ander schijnt ongegrond te en het gevolg van de zucht tot vergrooting en opsiering, waardoor de Indische berigten zich niet zelden kenmerken. Volgens eene meer geloofwaardige lezing heeft de Keizer door tusschenkomst van *Khe-Sang*, aan *Elliot* doen zeggen, dat hij met de Engelsche Koningin *Victoria*, die thans voor het eerst in de gewisselde stukken de beheerscheres eener groote natie werd genoemd, in vrede wenschte te leven; dat hij met de handelingen van zijnen commissaris te Canton, den befaamden *Lin*, slechts zeer onvolledig bekend was; dat indien deze commissaris werkelijk grond tot klagten aan de Engelschen had gegeven, hij aan hen zou worden uitgeleverd; dat het echter billijk was hem niet onverhoord te veroordeelen, en dat dus de plaats der onderhandeling naar Canton behoorde te worden verplaatst, waarheen *Khe-Shan* zich stond te begeven. De admiraal *Elliot* schijnt in dit laatste te hebben toegestemd, doch tevens reeds eenige voorwaarden te hebben vastgesteld, die, ten minste voorloopig, door de Chinezen waren aangenomen. Tot die voorwaarden behoorde dan de betaling der schadeloosstelling van 3,000,000 ponden sterlings door den Chineschen Keizer, tot pand waarvoor de Engelschen het eiland Chusan zouden inhouden. Ook moet aan de Engelschen het uitzigt gegeven zijn van, als de vrede hersteld werd, voortdurend in het bezit van het eiland Lintao, aan den mond der rivier van Canton, te zullen worden gesteld, hetgeen voor hunnen handel eene allerbelangrijkste aanwinst zou zijn.

Den 15den September heeft de admiraal *Elliot*, met zijn smaldeel de rivier van Peking verlaten en is naar het eiland Chusan teruggekeerd. Aldaar heeft hij dadelijk bevel gegeven, om troepen en transportschepen tot het doen van eenen togt in gereedheid te brengen, volgens sommigen om reeds bij voorraad het eiland Lintao in bezit te nemen, volgens anderen om naar de stad Ningpo te stevenen. Den 1sten October was hij met deze uitrusting op Chusan nog bezig.

Tusschen de Engelschen en Chinezen te Macao hebben vijandelijkheden plaats gegrepen, ten gevolge der schending van het neutraal grondgebied door de laatsten, door het gevangen nemen van den engelschen kapellaan *Staunton*, die de onvoorzigtigheid gehad had zich buiten de stadswallen te begeven. De heer *Staunton* was gevankelijk naar Canton gevoerd, en de gouverneur *Lin* had geweigerd hem uit te leveren. Ten gevolge dezer handelwijze en der verschijning van troepen, door *Lin* naar de grenzen gezonden om de Engelschen te verdrijven, besloot kapitein *Smith*, kommandant van het schip *Druid*, de Chinezen aan te vallen, welke omtrent tweeduizend man sterk waren, en dreef hen met groot verlies uit hunne stelling, waarna hij hun geschut deed vernagelen, hunne kruitmagazijnen in de lucht springen en hun kamp in brand steken. Dit alles had op onzijdig grondgebied, geen twee uren van Macao verwijderd, plaats.

Dost Mohammed is den 2 November te Purwur totaal verslagen, en heeft zich daarna onvoorwaardelijk aan sir *W. Mac-Naghten*, den Engelschen gezant bij het Hof van Kaboul, overgegeven. Denkelijk zal hij het overige zijner dagen als staatsgevangene doorbrengen.

De generaal *Brookes*, die den 15 October van Bombay was opgerukt, is den 1 November te Sukkur aangekomen, en heeft den vijand op onderscheiden punten verslagen, terwijl de vesting Kelat, den 18 October, zonder eenigen wederstand, in handen der Engelschen gevallen is, wier wapenen in Oostindië dus overal zegevierend zijn gebleven.

— Binnenlandsch nieuws is hier niet.

Heden waren de 3 pCt. gec. 89⅝; Ned. 2½ pCt. 50⅞; 5 pCt. 98⅞; Spanje 24⅞; Portugal 20½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den Januarij.

Men spreekt van geheime onderhandelingen tusschen het ministerie en een der hoofden van de katholijke partij, om door eene soort van transactie eene bevrediging tusschen de beide partijen daar te stellen. De bedoelde persoon zou of in het kabinet treden, of onder een louter eervollen titel, deel aan de beraadslagingen van den ministerraad nemen.

— De gemeenteraad dezer hoofdstad heeft het ontwerp van transactie goedgekeurd, 't welk onlangs met de liquidatiecommissie van wege Koning *Willem Frederik*, betrekkelijk de teruggeving van het materieel van den schouwburg en van het magazijn van decoratiën, gelegen in de straat de la Fiancée, is aangegaan. Deze teruggave zal door middel eener betaling in drie termijnen, namelijk, op 8, 16 en 24 maanden, van eene som van 173,174 franken, plaats hebben.

— De Koning heeft, ten gevolge van het besluit der beide Wetgevende Kamers, eene zeer strenge wet tegen het tweegevecht uitgevaardigd, waarbij onder anderen bepaald wordt, dat elke uitdaging tot zoodanig gevecht met eene gevangenis van eene tot drie maanden en eene geldboete van vijf- tot vijfhonderd francs zal worden gestraft; terwijl de straf voor dengene, die zijne tegenpartij in een tweegevecht doodt, in eene opsluiting van een tot vijf jaren en eene boete van duizend tot tienduizend francs bestaan zal.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Januarij.

Door Z. M. is goedgekeurd een door de provinciale staten van Noord-Braband ontworpen reglement op met gebakken steen bestrate provinciale wegen in gewest.

— Z. M. heeft eervol ontslagen van het bevel over het fregat *de Rijn*, waarvan het kommandement met den 1sten dezer aan Hoogstdeszelfs zoon, prins *Willem Frederik Hendrik*, is opgedragen, den titulairen schout bij nacht *P. Arriëns*.

— In navolging van voorgaande jaren, zijn aan de respective officieren der afdeeling grenadiers en jagers, mitsgaders aan die van het regiment lansiers te 's Hage, gedurende den tijd dat zij in de residentie garnizoen houden, extra toelagen verleend.

— De chirurgijns der tweede klasse in het vaste kader der officieren van gezondheid der nederlandsche marine, *L. W. Brussel* en *C. C. F. Gruellman*, zijn met den 1sten dezer bevorderd tot chirurgijns-majoor van den derden rang.

Weder zijn in active dienst gesteld, bij de afdeeling jagers *C. F. F. van Hijlckama*, kapit. op non-activiteit, en bij de 9de afdeeling *W. C. Meier*, 1ste luitenant op non-activiteit.

Eervol ontslag is verleend aan *A. E. Bradey* luitenant van het korps rijdende artillerie.

Op non-activiteit is gesteld *J. J. Dellbarg*, kapitein van de 6de afdeeling, in afwachting van pensioen, en de eerste luitenant *J. H. Meijer*, van de 6de afdeeling, nog voor een jaar in het genot van het activiteits-traktement gehandhaafd.

— Men verneemt dat te Dordrecht eene stalen-pennenfabriek is opgerigt, door den heer *Nathan Levy*, welke, naar zijn zeggen, met de beste Engelsche zal kunnen wedijveren, daar dat vak van industrie door den gezegden heer in Engeland bestudeerd is, na reeds sedert vele jaren handel te hebben gedreven in dat artikel. De fabriek is reeds in activiteit en proeven zijn afgelegd in het bijzijn van den Edel Achtbaren heer burgemeester der gemelde stad, welke proeven, met het stadszegel voorzien, naar 's Gravenhage zijn opgezonden.

— Te Leyden zijn gedurende het jaar 1840 geboren 662 kinderen van het mannelijk en 699 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 1361, waaronder 11 paar tweelingen. Het getal der overledenen is geweest 1043, waaronder 8 tusschen 90 en 100 jaren, en eene van 102 jaren; gehuwd zijn 271 paren.

Te Gouda zijn in 1840 geboren 305 zonen en 260 dochters, te zamen 565 kinderen, hieronder niet begrepen als levenloos aangegeven 19 zonen en 24 dochters, te zamen 43; gehuwd 123 paren; geene echtscheidingen; overleden 266 personen van het mannelijk en 280 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 546, waaronder eene vrouw van 102 jaren.

Te Vlaardingen zijn in 1840 geboren 173 zonen en 116 dochters, te zamen 289 kinderen; overleden 96 personen van het mannelijk en 87 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 183; gehuwd 54 paren; geene echtscheiding.

Te Eindhoven zijn in 1840 geboren 86 kinderen, als 44 zonen en 42 dochters; overleden 66 personen, waaronder 8 doodgeborenen, zijnde 31 van het mannelijk en 35 van het vrouwelijk geslacht; huwelijken 21.

Te Amersfoort zijn in het afgeloopen jaar geboren 200 kinderen van het mannelijk en 176 van het vrouwelijk geslacht, behalve 38 onechte, te zamen 404 geboorten; overleden 300 personen, als 186 van het mannelijk en 204 van het vrouwelijk geslacht, behalve 32 dood geborenen; gehuwd 92 paren; echtscheidingen geene.

Te Meppel zijn in 1840 geboren 216 kinderen, te weten 104 zonen en 112 dochters; overleden 130 personen, waaronder 66 van het mannelijk en 64 van het vrouwelijk geslacht; gehuwd 41 paren. De bevolking der stad bestond met het begin dezes jaars uit 6446 zielen.

— Volgens eene opgave in de *Alkmaarsche Courant* zijn gedurende het jaar 1840, door het Noord-Hollandsche kanaal langs die stad gevaren 1069 uit zee komende en 575 naar zee gaande schepen, te zamen een getal uitmakende van 1644 schepen, hetgeen 212 minder is dan in 1839.

Te Veere zijn in het afgeloopen jaar in en uitgeklaard de navolgende schepen, als: Ingeklaard 42, inhoudende 6494 tonnen, zijnde 13 Nederlandsche, 20 Engelsche, 6 Belgische, 2 Fransche en 1 Deensch. Uitgeklaard 72, inhoudende 11793 tonnen, zijnde 10 Nederlandsche, 18 Engelsche en 44 Belgische.

Van den 3den. — De *Staats-Courant* behelst thans de onderscheidene financiele wetten, onlangs door de beide kamers aangenomen. Voorts behelst dezelfde courant heden een koninklijk besluit van den 9den dezer, bevattende nadere bepalingen omtrent hetgeen afgescheidenen van het hervormd kerkgenootschap hebben in acht te nemen, wanneer zij zich als eene christelijke afgescheidene gemeente wenschen te vestigen. Bij hetzelve wordt bepaald, dat de zoodanigen zich daartoe aan Z. M. moeten wenden met een schriftelijk en individueel onderteekend adres vergezeld van de volgende bijlagen: *a* De reglementen en kerkelijke organisatie der op te rigten gemeente; *b* een certificaat van het plaatselijk bestuur betrekkelijk de geschiktheid enz. der localiteit voor de uitoefening der eerdienst bestemd; *c* eene verklaring dat men zal voorzien in de kosten van eerdienst, verzorging der armen buiten bezwaar van het rijk; *d* dat men nimmer eenige aanspraak zal maken op de bezittingen, inkomsten en regten van het hervormd of eenig ander kerkgenootschap en dat men aan de wetten van den Staat zal gehoorzamen.

— Z. M. heeft tot civiele leden en derzelver plaatsvervangers in de militieraden voor de ligting der nationale militie van dit jaar, in dit gewest benoemd.

Te 's Hertogenbosch, de HH. jhr. *J. Bouwer* en *A. F. Mulders*, en tot derzelver plaatsvervangers jhr *A. Martini van Geffen* en *J. B. van den Dries*. Te Breda, de Hr. *P. L. Faes* en mr. *Q. Pels Rijken*; tot plaatsvervangers, mr. *J. F. de Roy* en mr. *C. J. F. van den Heuvel*. Te Eindhoven, de HH. jhr. *M. A. J. van den Beken Pastael* en *A. van de Moosdijk*; tot plaatsvervangers, *J. Smits Jz.* en *C. A. de Haas*.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. bij een dezer dagen genomen besluit bepaald dat de posten van secretaris bij de directien der marine te Amsterdam, te Rotterdam en te Vlissingen zullen worden ingetrokken.

— Naar men uit 's Hage meldt zal de installatie van den baron *van Doorn*, als vice-president van den raad van State eerstdaags door Z. M. in persoon op eene plegtige wijs gedaan worden. Een vroeger berigt deswege schijnt dus onjuist te zijn geweest.

— Op den 5den dezer is te Kampen overleden de hoog edel gestrenge heer *A. Sels*, gepensioneerd generaal-majoor, lid van den stedelijken raad aldaar.

— Terwijl thans zoo veel over het lager onderwijs gesproken en geschreven wordt, zal het niet onbelangrijk zijn, eenige bijzonderheden nopens den staat van hetzelve in Frankrijk mede te deelen. — Van de vijf millioen kinderen, welke de scholen zouden kunnen bezoeken, nemen in den winter 3,000,000, en in den zomer slechts 1,800,000 aan het onderwijs deel. Meer dan de helft der meisjes ontvangt bijna geen onderwijs. Veertien millioen volwassen menschen kunnen noch lezen, noch schrijven. Men kan het getal volwassen mannen, dat volstrekt van alle onderwijs verstoken is, op zes millioen begrooten; 5667 gemeenten hebben geene scholen, terwijl een overgroot getal er slechts eene voor de beide sexen heeft. Ook het getal scholen, tot aankweeking van onderwijzers, is onbeduidend. Tot aanbouw of koop der benoodigde woningen zouden meer dan 72 millioen franken benoodigd zijn. Intusschen is de geldelijke ondersteuning van 's Rijkswege in de laatste jaren buitengemeen toegenomen. Terwijl in 1839 slechts 50,000 franken voor het lager onderwijs werden toegestaan, is die som van jaar tot jaar verhoogd, zoodat zij in 1838, tot het aanzienlijke bedrag van 1,600,000 franken gestegen was, zijnde op de begrooting over 1841 de post voor het onderwijs tegen 1,800,000 franken uitgetrokken. Met nog andere departementale en plaatselijke toelage wordt er aan het onderwijs in Frankrijk jaarlijks 22 à 23 millioenen franken te koste gelegd. Het lot der onderwijzers is ook geenzins voordeelig; de minste jaarwedde bedraagt 200 franken, de middelbare 256.

HERINNERINGEN UIT MOSCOU.

Brand van 1812.

(Vervolg van N°. 2.)

In den nacht van den 15den op den 16den, den nacht namelijk toen de Franschen de stad bezet hadden, is een vuurkogel, even als een bom nedergevallen op het paleis van prins Troubetskoi, zoodat het in brand geraakte. Dit was zonder twijfel een afgesproken teeken, want weinige oogenblikken daarna verhieven zich ook de vlammen in het beursgebouw, en zag men op twee of drie plaatsen te gelijk den brand door de soldaten der russische policie met teer- en pekkransen aangestookt. Bijna iedere kagchel of oven bevatte een houwitser, welke zijne verschrikkelijke uitwerking deed, zoodra de fransche soldaten vuur in denzelven bragten, zoodat de houwitsers te gelijk menschen vernielden en woningen in vlam zetten. Gedurende den geheelen nacht vlugteden de soldaten van huis tot huis, en zagen zij het huis, waarin zij zich bevonden of dat zij wilden betrekken, van zelf, zonder eenige zigtbare hulp, ontvlammen. Moscou is evenals de oude vervloekte steden in den Bijbel, ten vure gedoemd, met dit onderscheid, dat het vuur hier niet van den Hemel, maar uit den grond schijnt voort te komen.

Napoleon moet zwichten. Hij herkent in dezen brand, die in duizend plaatsen te gelijk ontstaat, het werk van eenen wil, zoo niet van ééne hand. Hij wischt het zweet van zijn voorhoofd af, en eene zucht slakende, zegt hij: „Ziedaar hoe zij oorlog voeren! Wij hebben ons bedrogen in de beschaving van Petersburg; de hedendaagsche Russen zijn nog altijd de oude Scijthen!"

Dadelijk geeft hij bevel om te vatten, te verhooren, te fusilleren, al wie men als brandstichters ontdekt. De oude garde, die het Krem-

En bezet; moet onder de wapens komen. Men moet de pakpaarden opzadelen, de wagens aanspannen, kortom men moet zich gereed houden om de stad te verlaten, die men van verre is komen opzoeken, en waarop men zoo zeer gerekend had.

Na verloop van een uur boodschapt men den keizer dat zijne orders zijn volvoerd; een twintigtal brandstichters is gevat, ondervraagd en gefusilleerd. In het verhoor hebben zij bekend, dat zij negen honderd in getal zijn, en dat de gouverneur van Moscou ROSTOPCHIN voor zijn vertrek, hen bevolen heeft zich in kelders te verbergen, om na de ontruiming in alle kwartieren den brand te steken. Zij zijn het bevel trouw nagekomen. Gedurende dit uur heeft de vlam nieuwe vorderingen gemaakt: het Kremlin schijnt een eiland in eene vuurzee. De dampkring is vol rook, de glazen van het Kremlin knappen en springen van den gloed, schoon de vensters gesloten zijn. De lucht, die men inademt, is vol asch. Op dit oogenblik wordt een nieuwe kreet gehoord: de brand is in het Kremlin! de brand is in het Kremlin!

NAPOLEON verbleekt van woede. Zelfs het antieke paleis, het oude Kremlin, de woning der Czaars, is niet heilig genoeg voor deze staatkundige vernieling. Men heeft echter den brandstichter gevat; men voert hem tot den keizer. Het is een soldaat van de Russische policie. NAPOLEON zelf neemt hem in verhoor; hij herhaalt, wat reeds gezegd is; ieder is eene taak opgelegd; aan hem en acht zijner makkers is opgedragen het Kremlin in brand te steken. NAPOLEON jaagt hem met afschuw weg, en op het binnenplein wordt hij terstond gefusilleerd.

Onder deze omstandigheden, dringt men den keizer tot het verlaten van een paleis, waar het vuur hem overal vervolgt. Hij verzet zich tegen hetgeen klaarblijkelijk is; hij blijft onverzettelijk, hij weigert noch geeft toe; hij blijft doof, ter neergedrukt en verslagen; eensklaps hoort hij het geroep om zich dat het Kremlin is ondermijnd.

Op hetzelfde oogenblik hoort men het geschreeuw van grenadiers, die om hunnen keizer roepen; het gerucht is ook onder hen verspreid: zij willen hunnen keizer, zij moeten hunnen keizer hebben; zoo hij nog een oogenblik wegblijft, zullen zij zelven hem gaan zoeken.

NAPOLEON neemt eindelijk een besluit: maar, waar zal hij een uitweg vinden? Hij heeft zoolang gewacht dat er geen uitgang meer is. De keizer beveelt GOURGAUD en den prins van *Neuchatel* om zich op het terras van het Kremlin te begeven, ten einde een uitgang te zoeken; tevens beveelt hij aan een aantal officieren, om zich met hetzelfde doel in den omtrek van het paleis te verspreiden; ieder haast zich om te gehoorzamen, de officiers gaan dadelijk de trappen af naar beneden; BERTHIER en GOURGAUD bestijgen het terras.

Naauwelijks hebben zij hetzelve bereikt, of zij zijn genoodzaakt zich aan elkander vast te houden: de hevigheid van den wind, de fijnheid van de lucht veroorzaken, zulk eene verschrikkelijke werking, dat de dwarrelwind hen bijna met zich had medegevoerd, terwijl zij niets dan een orkaan van vuur om zich heen zien.

Zij gaan naar beneden en boodschappen dit den keizer.

Nu aarzelt NAPOLEON niet meer; met gevaar van eenig letsel door de vlammen te bekomen, gaat hij met spoed den trap aan de noordzijde af, alwaar de Strelitzen geworgd zijn; maar op het binnenhof gekomen, vindt men geene uitgangen meer, alle zijn door het vuur gestremd; men heeft te lang gewacht; het is te laat.

Daar snelt eensklaps een officier aan, hijgende, met het zweet op het voorhoofd, met half verbrande haren: hij heeft een uitgang gevonden, het is een heimelijke uitgang, die aan de *Moskowa* uitkomt; vier sappeurs ijlen toe, de poort bezwijkt onder hunne slagen, en NAPOLEON gaat tusschen rotswanden door; zijne officieren, maarschalken en garde volgen hem: terug te gaan zou nu onmogelijk zijn; men moet vooruit.

De officier heeft zich bedrogen; de gang komt niet aan de rivier uit, maar aan eene naauwe in brand staande straat; onverschillig, — al voerde deze straat in het verderf, men moet haar inslaan; NAPOLEON geeft het voorbeeld, en springt het eerste onder een vuurboog; ieder volgt hem; niemand zoekt elders eene uitkomst; sterft hij, men zal met hem sterven.

Men kent geen weg meer, men heeft geen gids, men weet geen rigting; men neemt zijnen weg naar het toeval wil, midden door het gedruisch der vlammen, onder het geknap van het vuur, onder het kraken der gewelven: alle huizen branden, of zijn reeds verbrand; en uit diegene welke nog overeind staan, slaan de vlammen uit de vensters, door de deuren, door alle openingen, om de vlugtenden te vervolgen; de balken vallen naar beneden, het gesmolten lood vloeit door de goten; alles is vuur, de lucht, de muren en de hemel; eenige der vlugtelingen zijn onder weg bezweken, verstikt door gebrek aan lucht, of onder het puin verpletterd.

Op dit oogenblik vertoonen zich soldaten van het eerste korps, die den keizer te midden der vlammen zoeken; zij herkennen hem, en terwijl tien of twaalf hunner hem omringen, als om hem tegen eenen gewonen vijand te verdedigen, loopen de anderen vooruit en roepen: hier heen! herwaarts!

NAPOLEON vertrouwt, zich als altijd aan hen toe; in vijf minuten tijds, bevindt hij zich in veiligheid, bij de puinhoopen van eene wijk die reeds des morgens was afgebrand.

Nu werpt hij zich tusschen eene dubbele rij van rijtuigen en vraagt, welke wagens en kaissons het zijn: men antwoordt hem, dat zij tot het artilleriepark van het eerste korps behooren, 't welk men gered heeft; iedere wagen bevat duizenden ponden kruid, en tusschen de raderen branden stukken hout.

NAPOLEON geeft het bevel om den weg naar *Petroskoi* te nemen; dit is een koninklijk kasteel buiten de stad, op een halfuur afstands van de barrière van *Petersburg*, te midden der kantonnementen van prins EUGENIUS; daar zal voortaan het keizerlijk hoofdkwartier zijn.

Twee dagen en twee nachten brandt Moscou nog; in den morgen van den derden dag is de vlam gedoofd; en te midden van den rook, die de stad als een nevel omgeeft, ziet NAPOLEON alleen het zwarte en half verteerde geraamte van de heilige stad overgebleven.

ALEX. DUMAS

WELDADIGE LOTERIJ.

De DAMES-COMMISSIE ter ondersteuning van BREDA'S ARMEN, dankbaar voor de ruime medewerking, welke zij van alle zijden ondervindt, herinnert bij deze, dat de dag tot inzending der te verloten voorwerpen, op Vrijdag den 15 dezer is bepaald, terwijl zij hare Stadgenooten uitnoodigt haar die voorwerpen aanhuis uiterlijk op den 16 te doen geworden.

*** Heden verloste van een *ZOON*, de Hoog-Welgeboren Vrouwe Baronnesse VAN DER BORCH VAN VERWOLDE, geboren VAN DER HEIM.

OOSTERHOUT, bij BREDA,
den 6 Januarij 1841.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, mijn Echtgenoot de Heer GOVERT BEIJNEN, Wethouder dezer Stad, in den ouderdom van 70 jaren en 3 maanden.

Op verzoek van den overledenen zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.

OOSTERHOUT, J. M. W. HELLEBRANDS,
den 12 Januarij 1841. Wed. G. BEIJNEN.

*** Er vaceert eene BEURS, van de stichting van JACOBUS VAN DE ZANDE, in leven Kanonik van O. L. V. te *Antwerpen*, voor Studenten in hoogere Wetenschappen. De daarop aanspraak hebbende, zijnde de inboorlingen 1°. der Stad, 2°. der Baronie van *Breda*, 3°. van het Marquizaat van *Bergen-op-Zoom*, 4°. van het Bisdom van *Antwerpen*, mits zij de vereischte hoedanigheden bezitten, adresseren zich in Persoon, of met *vrachtvrije* Brieven aan den President van het Seminarie te *Hoeven*, voor 1°. Februarij 1841.

VERKOOPING

van eene uitmuntende Verzameling BOEKEN, MUZIJK, LANDKAARTEN en ATLASSEN, een menigte PLATEN in Steendruk, KOPER- en STAALGRAVUREN, SCHILDERIJEN met GLAS en eene aanzienlijke Verzameling SCHILDERIJEN van Olijverw op Paneel en Doek, Antiek en Modern, alsmede een partij RARITEITEN en ander, hetwelk verkocht zal worden door VAN GULICK EN HERMANS, Boekhandelaren te *Breda*, in de gewone Verkoopzaal op de Veemarkt, Lett. D, N°. 178, op *Dingsdag* den 19 Januarij 1841 en da volgende dagen, van des voormiddags *tien* tot *een* uur, en des namiddags van *drie* tot *zes* uren. Gemelde voorwerpen zijn voor een ieder te zien, op *Maandag* den 18 Januarij e. k., van des voormiddags *negen* tot des namiddags *vier* uren.

*** Door J. DE LANGE, Boekhandelaar te *Deventer*, is uitgegeven en alom verzonden:

DE OVERIJSSELSCHE ALMANAK
voor Oudheid en Letteren, 1841,

ZESDE JAARGANG,

waarin de volgende stukken: *Avoort, een grenspunt tusschen de Marken Notter en Noetzele*, door J. H. HALBERTSMA; *de memorie van Sinte Cunera te Kampen*, door J. MOLLER; *Bijdrage tot de geschiedenis der Hervorming in Overijssel*, door P. C. MOLHUIJSEN; *de ingemetselde steen in den muur der St. Michielskerk te Zwolle*, door L. BETHMAN en P. C. MOLHUIJSEN; *Engeland en Engelanderholt*, door P. C. MOLHUIJSEN; *Godsdienst*, door G. TER BRUGGENCATE Hz.; *de Plechelmi-Kerk te Oldenzaal*, door J. WEELING; *Geschilderde familieglazen op de Havezate de Doornkate*; *Beschrijving van eenen Overijsselschen gedenkpenning*, door J. M. T. K.; *Wijding van Bisschop Frederik van Baden te Deventer*, door P. C. MOLHUIJSEN; *Arriaan, Klikspoan!* door Mr. B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS; *Iets over het verbeteren der Handels-Communicatien van de Provincie Overijssel met Duitschland*, door J. VAN DOORNINCK; *Mededeelingen*, door T. W. VAN MARLE. . . . . *f* 1,50.

HERLEIDING van den Schijnbaren Afstand tusschen twee Hemelligchamen tot den Waren, door J. UITTERDIJK. . . » 1,20.

DE WARE VERHOUDING tusschen Hooger-, Middelbaar- en Lager Onderwijs, beschouwd als middel ter voorkoming van eenen algemeen heerschenden geest van jongelieden uit den burgerstand, om zich boven den stand hunner ouders te verheffen, door Mr. A. J. HOUCK. . . . . » 0,75.

GULIELMO II Regni Neerlandici moderamen solemni ritu capessenti, feliciter, auctore PETRO BOSSCHA. . . . . » 0,15.

GRONDEN DER ZEEVAARTKUNDE, vooral ten gebruike bij de Sterre- en Zeevaartkundige tafels van JAKOB SWART, door P. O. C. VORSSELMAN DE HEER. . . . . . » 5,80.

LETTERKUNDIGE NAOOGST, door J. H. HALBERTSMA. » 5,00.

RICHARD WOOD, Eene Engelsch-Russische Geschiedenis » 2,50.

TWIGEN uwt ien alde Stamme, uwtjown troch Dr. E. HALBERTSMA, mei oanteikeningen fen J. H. HALBERTSMA. » 0,75.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.